

HÚNAÞING
VESTRA

2023-2026

JAFNRÉTTIS
ÁÆTLUN
HÚNAÞINGS
VESTRA

Jafnréttisáætlun Húnaþings vestra byggir á lögum nr. 150/2020 um jafna stöðu og jafnan rétt allra einstaklinga. Byggðarráð fer með hlutverk jafnréttisnefndar og hefur umsjón með gerð jafnréttisáætlana til fjögurra ára í senn.

Jafnrétti er sameiginlegt réttlætismál einstaklinga með velferð þeirra að leiðarljósi. Jafnréttisáætlunin er mikilvægt verkfæri til að vinna að jafnri stöðu íbúa sveitarfélagsins á öllum sviðum samfélagsins. Í áætluninni felst viðurkenning á því að grípa þurfi til sérstakra aðgerða til að raunverulegt jafnrétti milli ólíkra þjóðfélagshópa náist. Áætlun um jafnréttismál, með skýrum markmiðum og tímasettri aðgerðaáætlun, þar sem ábyrgð og eftirfylgni er tryggð, gegnir veigamiklu hlutverki þegar unnið er að jafnrétti.

Í áætluninni er tekið á hvernig unnið skal að kynja- og jafnréttissjónarmiðum í starfsemi sveitarfélagsins. Tiltekin eru markmið og aðgerðir til að stuðla að jafnrétti í þjónustu sveitarfélagsins og í starfsmannamálum.

Með jafnréttisáætluninni er farið að lögum nr. 150/2020 um jafna stöðu og jafnan rétt kynjanna, lögum nr. 151/2020 um stjórnsýslu jafnréttismála, lögum nr. 85/2018 um jafna meðferð óháð kynþætti og þjóðernisuppruna og lögum nr. 86/2018 um jafna meðferð á vinnumarkaði. Einnig eru kröfur úr ÍST 85:2012 jafnlaunastaðlinum hafðar að leiðarljósi.

Áætlunin hefur jafnframt vísan í aðrar stefnur og áætlanir sveitarfélagsins, svo sem menntastefnu, mannauðsstefnu og áætlum um aðgerðir gegn einelti og ofbeldi. Einnig hefur hún skírskotun til Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna, Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna og verkefni um Barnvænt sveitarfélag sem og verkefnið Heilsueflandi samfélag.

Samkvæmt 13. gr. laga nr. 151/2020 um stjórnsýslu jafnréttismála skulu sveitarstjórnir að afloknum sveitarstjórnarkosningum sjá til þess að sveitarfélagið setji sér áætlun um jafnréttismál fyrir nýtt kjörtímabil. Áætlunin skal lögð fram til samþykktar í viðkomandi sveitarstjórn eigi síðar en ári eftir sveitarstjórnarkosningar, hún rædd árlega í sveitarstjórn og endurskoðuð eftir þörfum.

Húnaþing vestra er í góðri stöðu til að vinna að jafnrétti í samfélaginu bæði vegna nálægðar við íbúana og þess þrífætta hlutverks sem það hefur, sem stjórnvald, vinnuveitandi og þjónustuveitandi. Virk áætlun um jafnréttismál hjá sveitarfélaginu, þar sem unnið er að jafnrétti á öllum þessum sviðum, stuðlar að réttlátara og eftirsóknarverðara samfélagi fyrir alla.

Allar deildir, svið og stofnanir sveitarfélagsins skulu taka mið af jafnréttisáætluninni.

Markmið áætlunarinnar

Allir einstaklingar skulu njóta grundvallar mannréttinda og eiga jafna möguleika á að njóta eigin atorku og þroska hæfileika sína óháð kyni, kynþætti, þjóðernisuppruna, trúar, lífsskoðunar, fötlunar, skertrar starfsgetu, aldurs, kynhneigðar, kynvitundar, kyneinkennum, kyntjáningar og annarrar stöðu. Lögð er áhersla á frumkvæði sveitarfélagsins í jafnréttismálum.

Meginsvið

Yfirmarkmið stefnunnar skiptast í þau fjögur megin svið sem Húnaþing vestra skuldbindur sig til að vinna að jafnrétti á og endurspeгла margþætt hlutverk og skyldur sveitarfélagsins sem stjórnvalds, vinnuveitanda, veitanda þjónustu og samstarfsaðila. Í aðgerðaráætlun hvers sviðs er gerð grein fyrir meginmarkmiðum, aðgerðum, ábyrgðaraðila og innan hvaða tímaramma þær skuli unnar.

**Húnaþing
vestra sem
stjórnvald**

**Húnaþing
vestra sem
vinnuveitandi**

**Húnaþing
vestra sem
veitandi
þjónustu**

**Húnaþing
vestra sem
samstarfs-
aðili**

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem stjórnvald

Sveitarstjórn Húnaþings vestra gegnir mikilvægu hlutverki í vinnu að jafnréttismálum, sem gengur þvert á málaflokka. Til að jafnréttismál séu í góðum farvegi innan stjórnsýslunnar þarf sveitarstjórn að vera vel að sér í viðfangsefninu og gegnir jafnréttisáætlun þar mikilvægu hlutverki. Sveitarstjórn skipar jafnréttisnefnd sem hefur það hlutverk að vera ráðgefandi og hafa frumkvæði að aðgerðum til að tryggja jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla og mannréttindi allra íbúa sveitarfélagsins í samræmi við stefnu þessa. Sveitarstjórn hefur falið byggðarráði að fara með hlutverk jafnréttisnefndar.

Nefndir, ráð og stjórnir á vegum sveitarfélagsins

Nefndir skulu skipaðar á fjölbreyttum grunni. Við skipan í nefndir, ráð og stjórnir á vegum sveitarfélagsins skal í samræmi við jafnréttislög gæta þess að hlutfall kynjanna sé sem jafnast og ekki undir 40% þegar um fleiri en þrjá fulltrúa er að ræða. Það sama gildir um hlutafélög og fyrirtæki sem Húnaþing vestra kann að vera aðaleigandi að sem og þau verkefni sem unnið er að í samvinnu við önnur sveitarfélög. Vinnuhópar og starfshópar sem stofnað er til á vegum sveitarfélagsins skulu skipaðir einstaklingum af báðum kynjum og mikilvægi fjölbreytni haft í huga. Skal ávallt á það minnt þegar óskað er tilnefninga í nefndir, ráð og stjórnir. Þegar jafnréttissjónarmiða er gætt við stefnumótun eru meiri líkur á að ákvarðanir sem teknar eru endurspegli hagsmuni allra. Þetta á einnig við um þar sem unnið er að pólitískum markmiðum. Leitast skal við að ólíkir þjóðfélagshópar hafi aðkomu að ákvarðanatöku.

Aðgerð

Hlutfall kynja í nefndum, ráðum og stjórnnum skal kannað árlega og ábendingum um úrbætur komið til formanns byggðarráðs.

Fyrir sveitarstjórnarkosningar vorið 2026 verður birt áskorun til framboða sem hyggjast bjóða fram á heimasíðu sveitarfélagsins þar sem hvatt verður til jafnrar stöðu kynjanna og fjölbreytni á framboðslistum.

Frétt birt á miðlum sveitarfélagsins þar sem fyrirtæki, hlutafélög og aðilar að samstarfsverkefnum sem sveitarfélagið er þátttakandi í þar sem athygli er vakin á áætluninni og þeim kröfum sem gerðar eru til þeirra samkvæmt henni.

Ábyrgð

Sveitarstjóri.

Sveitarstjóri.

Sveitarstjóri.

Tímamörk

Samhliða vinnu við gerð ársreiknings ár hvert.

Snemma árs 2026 verður hvatning birt á heimasíðu sveitarfélagsins.

Í desember ár hvert.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem stjórnvald

Kynning

Frammistaða í jafnréttismálum og mannréttindamálum almennt birtist íbúum í gegnum samskipti þeirra við sveitarfélagið, í þeirri þjónustu sem íbúar fá og á vinnustað þegar starfsfólk sveitarfélagsins á í hlut. Jafnréttisáætlun skal kynnt starfsfólki og íbúum og hún gerð aðgengileg á vefmiðlum sveitarfélagsins.

Almennt skal lögð áhersla á að frétt aflutningur og umfjöllun á vefmiðlum sveitarfélagsins og annarsstaðar taki mið af jafnréttissjónarmiðum.

Aðgerð

Athygli vakin á áætluninni árlega með birtingu á vefmiðlum sveitarfélagsins.

Jafnréttisáætlun kynnt árlega fyrir starfs- og nefndarfólki.

Fréttir og fjölmiðlaumfjöllun rýnd til að leggja mat á hvort jafnréttissjónarmiða sé gætt.

Nota skal kynhlutlaust orðalag í efni sem gefið er út af sveitarfélaginu.

Efni á vefmiðlum sveitarfélagsins sé aðgengilegt á flestum þeim tungumálum sem notuð eru í sveitarfélaginu.

Ábyrgð

Sveitarstjóri.

Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn.

Sveitarstjóri, sviðsstjórar og þau sem fram koma fyrir hönd sveitarfélagsins.

Öll þau sem skrifa efni fyrir hönd sveitarfélagsins.

Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn.

Tímamörk

Að aflokinni endurskoðun ár hvert.

Að aflokinni endurskoðun ár hvert.

Aldrei lokið.

Aldrei lokið.

Lokið.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem stjórnvald

Samþætting mannréttindasjónarmiða í stefnumótun

Horft verði til þeirra þátta eftir atvikum sem snert geta kyn, hinsegin fólk, fólk á mismunandi aldri, með mismunandi trú, af ólíku þjóðerni og með ólíka fötlun á ólíkan hátt og brugðist við ef sýnt þykir að verulega muni halla á einhverja breytu með ákveðinni ákvörðun. Mikilvægt er að meta hvaða áhrif ákvarðanir muni hafa á líf ólíkra hópa.

Aðgerð

Fræðsla um samþættingu mannréttindasjónarmiða fyrir sveitarstjórnarfólk, nefndarfólk og stjórnendur sveitarfélagsins.

Ábyrgð

Sveitarstjóri.

Tímamörk

Fyrir lok annars ársfjórðungs 2026.

Afnám staðalímynda

Haldið verði á lofti jákvæðum ímyndum af fólki óháð kyni, kynhneigð, -vitund, -tjáningu og -einkenni, aldri, trú, þjóðerni eða fötlun og samhliða því unnið gegn fordómum, háttsemi, málfari og myndmáli sem byggja á hugmyndum um æðri og óæðri stöðu eins samfélagshóps eða á staðalímyndum. Umfjöllun og myndbirtingar á upplýsingamiðlum sveitarfélagsins skulu ekki mismuna hópum eða einstaklingum eða vera þeim til minnkunar.

Aðgerð

Ritaður texti og myndbirtingar mismuni ekki eða séu einstaklingum eða hópum til minnkunar.

Fræðsla fari fram á vegum Samtakanna78 í öllum stofnunum sveitarfélagsins.

Ábyrgð

Öll þau sem setja efni inn á vefmiðla sveitarfélagsins, koma fram í fjölmiðlum eða tjá sig út á við í nafni sveitarfélagsins.

Forstöðumenn stofnana.

Tímamörk

Aldrei lokið.

Árlega í samræmi við samning sveitarfélagsins við Samtökin78.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem vinnuveitandi

Rannsóknir sýna að fjölskylduvænt vinnumhverfi leiðir til aukinnar starfsánægju, betri frammistöðu og minni starfsmannaveltu. Jöfn ábyrgð beggja foreldra er afar mikilvæg og stuðlar að jöfnuði á öðrum sviðum samfélagsins. Atriði þessu tengd skulu tilgreind í mannauðsstefnu Húnaþings vestra. Til þess að ná markmiðum stefnunnar skal bjóða eins og kostur er, og verkefni og aðstæður leyfa, upp á sveigjanlegan vinnutíma, lámarka yfirvinnu, stefnt að því að halda ekki fundi á þeim tímum sem sækja þarf börn í leikskóla, á kvöldin eða um helgar og hvetja foreldra til að skipta með sér veikindadögum barna og fæðingarorlofi.

Aðgerð

Endurskoðun mannauðsstefnu
Húnaþings vestra

Ábyrgð

Sveitarstjóri, sviðsstjórar og
forstöðumenn stofnana.

Tímamörk

Lokið.

Launajafnrétti

Launajafnrétti stuðlar að fjölbreytni á vinnumarkaði og hefur auk þess bein áhrif á hag fjölskyldna. Starfsfólki hjá Húnaþingi vestra skulu greidd jöfn laun og það njóta sömu kjara fyrir sömu eða jafn verðmæt störf óháð kyni og aldri í samræmi við jafnlaunavottun sveitarfélagsins.

Aðgerð

Launagreining framkvæmd reglulega
til að tryggja að kynbundinn
launamunur sé ekki til staðar.

Viðhald jafnlaunavottunar.

Ábyrgð

Sviðsstjóri fjármála- og stjórnsýslusviðs.

Sviðsstjóri fjármála- og stjórnsýslusviðs.

Tímamörk

Í tengslum við árlegar úttektir
jafnlaunavottunar.

Árlega.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem vinnuveitandi

Ráðningar og starfsþróun

Áhersla er lögð á að stofnanir Húnaþings vestra endurspegli fjölbreytileika íbúa sem best og markvisst unnið að því að jafna stöðu kynjanna og stuðla þannig að því að störf flokkist ekki í kvenna- eða karlastörf, hvorki í almennum störfum né stjórnunarstörfum. Jafnframt að sveitarfélagið mismuni ekki beint né óbeint vegna kynþáttar, þjóðernis, aldurs, kynhneigðar eða hvers annars við ráðningar. Fastar stöður hjá stofnunum sveitarfélagsins skulu ávallt auglýstar lausar til umsóknar. Koma skal fram í auglýsingu hvatning þess efnis að öll kyn sækji um störf.

Áhersla er lögð á að starfsfólk Húnaþings vestra njóti sömu möguleika til starfsþróunar óháð kyni og aldri eða öðrum breytum eftir atvikum.

Aðgerð

Ráðningar skulu vera samkvæmt stjórnarsýslulögum, jafnréttislögum, öðrum þeim gildandi lögum sem varða ráðningar og gildandi reglum og samþykktum sveitarfélagsins.

Í starfsauglýsingum kemur fram hvatning um að öll kyn sækji um störf.

Árlegar tölfræðiupplýsingar á samsetningu vinnuafis sveitarfélagsins með tilliti til kyns og aldurs og annarra aðgengilegra breyta.

Starfsfólk sækir starfsþróun samkvæmt starfsþróunaráætlun vinnustaðar sem byggir á verk-efnum og vaxtarþörf starfsfólks óháð kyni, aldri eða öðrum breytum eftir atvikum.

Ábyrgð

Þau sem bera ábyrgð á ráðningunni.

Þau sem ber ábyrgð á ráðningunni.

Launafulltrúi.

Sviðsstjórar og forstöðumenn viðkomandi stofnana í samræmi við úttekt Farskólans og verkefnið Fræðslustjóri að láni.

Tímamörk

Alltaf þegar störf eru laus til umsóknar.

Alltaf þegar störf eru laus til umsóknar.

Í samhengi við ársreikning ár hvert, fyrst árið 2025.

Árlega eða eftir þörfum.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem vinnuveitandi

Samræming vinnu og einkalífs

Á vinnustöðum Húnaþings vestra verði starfsfólki gert kleift að samræma starfs- og fjölskylduábyrgð eins og kostur er og eftir því sem verkefni og aðstæður leyfa. Mikilvægt er að starfsmenn njóti sveigjanleika vegna samræmingar starfs- og fjölskylduábyrgðar á vinnustöðum sínum ef þess er nokkur kostur þannig að bæði sé tekið tillit til fjölskylduáðstæðna starfsfólks og þarfa vinnustaðarins.

Aðgerð

Starfsfólki gefinn kostur á mismunandi starfshlutfalli og sveigjanlegum vinnutíma ef þess er nokkur kostur með tilliti til kjarasamninga, verkefna viðkomandi starfsmanns, aðstæðna og fjárheimilda hverju sinni.

Forráðamenn/foreldrar hvattir til að nýta/taka til jafns fæðingar- og foreldraorlof og heimaveru vegna veikinda barna.

Ábyrgð

Sviðsstjórar og forstöðumenn viðkomandi stofnana.

Sviðsstjórar og forstöðumenn viðkomandi stofnana.

Tímamörk

Aldrei lokið.

Aldrei lokið.

Á vinnustöðum Húnaþings vestra verði starfsfólki gert kleift að samræma starfs- og fjölskylduábyrgð eins og kostur er og eftir því sem verkefni og aðstæður leyfa.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem vinnuveitandi

Kynbundin og kynferðisleg áreitni, kynbundið ofbeldi og hverskyns ofbeldi

Kynbundið ofbeldi, kynbundin eða kynferðisleg áreitni er aldrei liðin. Stjórnendur skulu leitast við að vera ávallt meðvitaðir um ríkjandi vinnustaðamenningu og grípa til ráðstafana brjóti hún í bága við áætlun þessa eða aðrar áætlanir og stefnur sem sveitarfélagið eða stofnanir þess hafa sett sér.

Aðgerð

Verklag og leiðbeiningar um viðbrögð skulu vera til staðar og aðgengilegar á starfsmannavef Húnaþings vestra.

Hvers kyns ofbeldi er aldrei liðið í stofnunum sveitarfélagsins.

Reglubundin fræðsla um kynhneigð, kynvitund og málefni hinsegin fólks í samræmi við samning við Samtökin78.

Ábyrgð

Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn viðkomandi stofnana.

Allt starfsfólk.

Forstöðumenn.

Tímamörk

Aldrei lokið. Viðbragðsáætlun uppfærð 2024.

Aldrei lokið.

Í samræmi við samning við Samtökin78. Verður tekið inn á starfsdag starfsmanna haustið 2025.

Kynbundið ofbeldi, kynbundin eða kynferðisleg áreitni er aldrei liðin. Stjórnendur skulu leitast við að vera ávallt meðvitaðir um ríkjandi vinnustaðamenningu og grípa til ráðstafana brjóti hún í bága við áætlun þessa eða aðrar áætlanir og stefnur sem sveitarfélagið eða stofnanir þess hafa sett sér.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem þjónustuaðili

Menntun og skólastarf

Allt uppeldis- og tólmstundastarf, menntun og fræðsla sem fram fer á vegum og er á ábyrgð Húnaþings vestra og stofnana þess hafi jafna stöðu kynjanna og fjölbreytni nemendahópsins að leiðarljósi. Samþætta skal mannréttindasjónarmið í alla stefnumótun og áætlanagerð í skóla- og uppeldisstarfi líkt og gert er í nýlegri menntastefnu.

Aðgerð

Á öllum skólastigum skulu nemendur hljóta fræðslu um mannréttindamál þar sem þeir eru virkir þátttakendur. Mannréttindafræðslu fylgi umræður um viðfangsefnið og skapandi verkefni.

Kennslu- og námsgögn yfirfarin markvisst þannig að ekki sé mismunað á grundvelli kyns, kynhneigðar, - tjáningar, - vitundar eða - einkenna, aldurs, trúar, þjóðernis eða fötlunar.

Unnið verði að forgangsmarkmiðum menntastefnu Húnaþings vestra um lýðræði og mannréttindi.

Unnið verði að forgangsmarkmiðum menntastefnu Húnaþings vestra um jafnrétti.

Reglubundin fræðsla um kynhneigð, kynvitund og málefni hinsegin fólks í samræmi við samning við Samtökin78.

Ábyrgð

Sviðsstjóri fjölskyldusviðs og skólastjórnendur.

Skólastjórnendur.

Sviðsstjóri fjölskyldusviðs og skólastjórnendur.

Sviðsstjóri fjölskyldusviðs og skólastjórnendur.

Skólastjórnendur.

Tímamörk

Aldrei lokið.

Aldrei lokið.

Aldrei lokið.

Aldrei lokið.

Á gildistíma samningsins.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem þjónustuaðili

Menntun og skólastarf, framhald

Aðgerð

Þátttaka nemenda í verkefninu barnvænt sveitarfélag.

Öllum börnum frá 12 mánaða aldri stendur til boða leikskólapláss eða dagvistunarúrræði þar til lögbundin skólaganga hefst.

Aðstaða grunn- og leikskóla henti þörfum ólíkra hópa nemenda. M.a. með því að koma upp búningsaðstöðu í íþróttamiðstöð fyrir kynsegin börn og ókyngreindum snyrtingum í skólabyggingum sveitarfélagsins.

Ábyrgð

Verkefnisstjóri verkefnisins og stýrihópur.

Sveitarstjórn, sveitarstjóri, sviðsstjóri fjölskyldusviðs og skólastjóri leikskóla.

Sveitarstjóri, sviðsstjóri fjölskyldusviðs, íþrótt- og tómstundafulltrúi og rekstrarstjóri.

Tímamörk

Lokið. Nemendur eru þátttakendur í stýrihópi verkefnisins.

Aldrei lokið.

Lokið.

Allt uppeldis- og tómstundastarf, menntun og fræðsla sem fram fer á vegum og er á ábyrgð Húnaþings vestra og stofnana þess hafi jafna stöðu kynjanna og fjölbreytni nemendahópsins að leiðarljósi.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem þjónustuaðili

Tómstundir og íþróttir

Gerð er sú krafa til félaga með fasta styrktarsamninga við Húnaþing vestra að gætt skuli samþættingar mannréttindasjónarmiða við alla áætlanagerð og stefnumótunarvinnu. Einnig er mikilvægt að horfa til staðalímynda kynjanna í tómstunda- og íþróttastarfi.

Aðgerð

Styrktarsamningar sveitarfélagsins við íþróttafélög innihaldi ákvæði um samþættingu mannréttindasjónarmiða og hvernig öryggi iðkenda sé tryggt.

Reglubundin fræðsla til starfsmanna íþróttafélaga um kynhneigð, kynvitund og málefni hinsegin fólks í samræmi við samning við Samtökin78.

Styrktarsamningar sveitarfélagsins við íþróttafélög innihaldi ákvæði um jafnrétti og bann við mismunun.

Hvatning til nýtingar frístundakorts með auglýsingum á vefmiðlum sveitarfélagsins.

Nýting frístundakorts greind eftir kyni og aldri.

Ábyrgð

Sviðsstjóri fjölskyldusviðs og íþróttar- og tómstundafulltrúi.

Sviðsstjóri fjölskyldusviðs.

Sviðsstjóri fjölskyldusviðs og íþróttar- og tómstundafulltrúi.

Sviðsstjóri fjármála- og stjórnsýslusviðs.

Sviðsstjóri fjármála- og stjórnsýslusviðs.

Tímamörk

Þegar samningar eru undirritaðir.

Árlega í samræmi við samning við Samtökin78 á sama tíma og fræðsla fyrir nemendur og kennara í grunn- og leikskóla.

Þegar samningar eru undirritaðir.

Í upphafi hvers árs og síðari hluta árs.

Við lok hvers árs þegar frestur til að nýta frístundakort er liðinn.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem þjónustuaðili

Tómstundir og íþróttir, framhald

Aðgerð

Þeir aðilar sem hafa fasta styrktarsamninga við sveitarfélagið skulu gæta jafnréttissjónarmiða við skipan í nefndir, ráð og stjórnir og í sarfi sínu almennt.

Hugað sé að hinsegin iðkendum í íþróttá- og tómstundastarfi og tryggt að aðstaða og nálgun henti þeim.

Ábyrgð

Sveitarstjóri tryggir við yfirlestur samninga að gerð sé grein fyrir skyldum félaga í samningnum.

Sveitarstjóri, sviðsstjóri fjölskyldusviðs og rekstrarstjóri. Forsvarsmenn íþróttafélaga og tómstundastarfs.

Tímamörk

Þegar samningar eru undirritaðir.

Fyrir lok árs 2026.

Allir einstaklingar skulu njóta grundvallar mannréttinda og eiga jafna möguleika á að njóta eigin atorku og þroska hæfileika sína óháð kyni, kynþætti, þjóðernisuppruna, trúar, lífsskoðunar, fötlunar, skertrar starfsgetu, aldurs, kynhneigðar, kynvitundar, kyneinkennum, kyntjáningar og annarrar stöðu. Lögð er áhersla á frumkvæði sveitarfélagsins í jafnréttismálum.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem þjónustuaðili

Þjónusta fyrir alla

Fordómaleysi og skýr jafnréttissýn einkenni þjónustu Húnaþings vestra og endurspeglar í henni. Hatursorðræða og hatursglæpir verði ekki liðnir í sveitarfélaginu og unnið gegn slíku með fræðslu. Leitast verður við að fá fram þátttöku sem flestra hópa í stefnumótun sveitarfélagsins til að fá fram sem flest sjónarmið. Jafnframt að þjónusta sveitarfélagsins henti sem flestum hópum íbúa með það að markmiði að bæta búsetuskilyrði í sveitarfélaginu og gera það ákjósanlegri búsetukost en ella.

Aðgerð

Skilgreining gilda starfsmanna sveitarfélagsins og þjónustuloforðs þeirra til „viðskiptavina“ á starfsdegi með öllu starfsfólki sveitarfélagsins.

Reglubundin fræðsla til starfsmanna um kynhneigð, kynvitund og málefni hinsegin fólks í samræmi við samning við Samtökin78.

Innleiðing barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna með verkefninu Barnvænt sveitarfélag.

Tryggja nægilega þjónustu við aldraða og öryrkja í sveitarfélaginu og að þeir eigi kost á að búa á heimili sínu eins lengi og unnt er.

Ábyrgð

Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn.

Sviðsstjóri fjölskyldusviðs.

Verkefnisstjóri og stýrihópur.

Sviðsstjóri fjölskyldusviðs.

Tímamörk

Lokið.

Árlega á sama tíma og fræðsla fyrir nemendur og kennara í grunn- og leikskóla.

Fyrir lok árs 2026.

Aldrei lokið.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Húnaþing vestra sem samstarfsaðili og verkkaupi

Húnaþing vestra á í samstarfi við fjölda aðila og er jafnframt stór verkkaupi. Leitast er við að vinna með með opinberum aðilum, háskólasamfélaginu, einkaaðilum og félögum sem vinna að því að efla frumkvæði, nýsköpun og þekkingaröflun og miðlun á sviði mannréttinda.

Samvinna í þágu jafnréttis

Aðgerð

Þau félög sem hafa fasta styrktarsamninga við Húnaþing vestra skulu við skipan í nefndir, ráð og stjórnir gæta þess að hlutfall kynjanna sé sem jafnast og ekki undir 40% þegar um fleiri en þrjá fulltrúa er að ræða.

Ábyrgð

Sveitarstjóri tryggir við yfirlestur samninga að gerð sé grein fyrir skyldum félaga í samningum.

Tímamörk

Þegar samningar eru undirritaðir.

Viðskipti í þágu jafnréttis

Aðgerð

Í útboðsauglýsingum komi fram ákvæði um virðingu fyrir mannréttindum, kjarasamningum o.s.frv. eftir því sem við á.

Ábyrgð

Sveitarstjóri, sviðsstjórar, rekstrarstjóri, verkefnisstjóri umhverfismála og aðrir þeir sem auglýsa verk fyrir hönd sveitarfélagsins.

Tímamörk

Þegar verk eru auglýst.

AÐGERÐAÁÆTLUN 2023-2026

HÚNAÞING VESTRA

Endurskoðun og eftirfylgni

Meginmarkmiðið er að áætlunin skili tilætluðum árangri. Til að svo megi verða þarf að fara fram reglulegt mat á stöðu aðgerða, hvað hefur gengið vel og hvað betur má fara. Í því augnamiði skal jafnréttisáætlun Húnaþings vestra rædd árlega í byggðaráði í janúar ár hvert að undangenginni könnun meðal starfsmanna og stöðumati sveitarstjóra. Skal áætlunin jafnframt endurskoðuð eftir þörfum. Þetta er gert til að markvisst sé unnið að jafnrétti innan sveitarfélagsins svo að raunverulegur árangur náist. Ábyrgðaraðilar jafnréttisáætlunar skulu yfirfara aðgerðir reglulega.

Aðgerð

Stöðumat aðgerða jafnréttisáætlunar lagt fyrir byggðarráð.

Spurningakönnun lögð fyrir starfsmenn þar sem leitað er eftir sjónarmiðum sem taka ætti tillit til í jafnréttisáætlun og/eða á stöðu verkefna.

Endurskoðun stefnu og tillaga að breytingum á aðgerðaáætlun unnin á grundvelli stöðumats, kannana og árangurs.

Ábyrgð

Sveitarstjóri.

Sveitarstjóri.

Byggðarráð.

Tímamörk

Lokið í desember ár hvert.

Lokið í desember ár hvert.

Lokið í janúar ár hvert.

Meginmarkmiðið er að áætlunin skili tilætluðum árangri. Til að svo megi verða þarf að fara fram reglulegt mat á stöðu aðgerða, hvað hefur gengið vel og hvað betur má fara.

JAFNRÉTTISÁÆTLUN

HÚNAÞING VESTRA

Byggðarráð samþykkti að drögin yrðu sett í opið samráð á 1185. fundi byggðarráðs þann 14. ágúst 2023. Engar athugasemdir bárust.

Samþykkt á 1186. fundi byggðarráðs þann 4. september 2023.
Samþykkt á 371. fundi sveitarstjórnar þann 14. september 2023.

Stöðumat lagt fyrir byggðarráð 16. desember 2024. Spurningakönnun meðal starfsmanna lögð fyrir í desember 2024, athugasemdir almennt jákvæðar og gáfu ekki tilefni til breytinga.

Endurskoðuð áætlun samþykkt á 1235. fundi byggðarráðs þann 6. janúar 2025.
Endurskoðuð áætlun samþykkt á 387. fundi sveitarstjórnar þann 9. janúar 2025.

Spurningakönnun meðal starfsmanna lögð fyrir í desember 2025, athugasemdir almennt jákvæðar og gáfu ekki tilefni til breytinga. Þó bárust nokkrar ábendingar sem vert er að hafa í huga við gerð nýrrar jafnréttisáætlunar í lok árs 2026.

Endurskoðuð áætlun og stöðumat samþykkt á 1266. fundi byggðarráðs 5. janúar 2026.
Endurskoðuð áætlun samþykkt á 399. fundi sveitarstjórnar 8. janúar 2026.

Skjal þetta hefur vísan í Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna nr. 4, 5, 8 og 10.

Efni skjalsins samræmist markmiðum um Heilsueflandi samfélag.

Mat á aðgerðaáætlun jafnréttisstefnu Aðgerð	Ábyrgðaraðili	des.25 Tímamörk	Staða	Skýringar	Tillaga að breytingu	Ný tímamörk	
				Ekki þótti ástæða til athugasemda við athugun 2025. Þó var skipaður starfshópur sem var skipaður konum í miklum meirihluta. Því er beint til sveitarstjórnar að gæta að kynjahlutföllum við skipan í nefndir og ráð.			
Hlutfall kynja í nefndum, ráðum og stjórnum skal kannað árlega og ábendingum um úrbætur komið til formanns byggðarráðs.	Sveitarstjóri	Samhliða vinnu við gerð ársreiknings ár hvert.					Lokið
Fyrir sveitarstjórnarkosningar vorið 2026 verður birt áskorun til framboða sem hyggjast bjóða fram á heimasíðu sveitarfélagsins þar sem hvatt verður til jafnrar stöðu kynjanna og fjölbreytni á framboðslistum. Frétt birt á miðlum sveitarfélagsins þar sem fyrirtæki, hlutafélög og aðilar að samstarfsverkefnum sem sveitarfélagið er þátttakandi í þar sem athygli er vakin á áætluninni og þeim kröfum sem gerðar eru til þeirra samkvæmt henni.	Sveitarstjóri	Snemma árs 2026 verður hvatning birt á heimasíðu sveitarfélagsins.					Í vinnslu
Athygli vakin á áætlun árlega með birtingu á vefmiðlum sveitarfélagsins.	Sveitarstjóri	Fyrir lok annars ársfjórðungs 2025		Verður gert í desember		Í desember ár hvert.	Tímamörk ekki liðin
Jafnréttisáætlun kynnt árlega fyrir starfs- og nefndarfólki.	Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn.	Að aflokinni endurskoðun ár hvert.					Ekki hafið
Fréttir og fjölmiðlaumfjöllun rýnd til að leggja mat á hvort jafnréttissjónarmiða sé gætt.	Sveitarstjóri, sviðsstjórar og þeir sem fram koma fyrir hönd sveitarfélagsins. Allir þeir sem skrifa efni fyrir hönd sveitarfélagsins.	Aldrei lokið.					
Nota skal kynhlutlaust orðalag í efni sem gefið er út af sveitarfélaginu.	Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn.	Aldrei lokið.		Athygli þeirra sem setja efni á heimasíðu vakin á þessum punkti í nóvember 2025			
Efni á vefmiðlum sveitarfélagsins sé aðgengilegt á flestum þeim tungumálum sem notuð eru í sveitarfélaginu.	Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn.	Nú þegar á megin síðu sveitarfélagsins. Fyrir lok árs 2024 á öðrum síðum.					
Fræðsla um samþættingu mannréttindasjónarmiða fyrir sveitarstjórnarfólk, nefndarfólk og stjórnendur sveitarfélagsins.	Sveitarstjóri	Fyrir lok annars ársfjórðungs 2025.		Boðið var upp á rafrænt námskeið á vegum ráðuneytsins á árinu 2025		Fyrir lok annars ársfjórðungs 2025.	
Ritaður texti og myndbirtingar mismuni ekki eða séu einstaklingum eða hópum til minnkunar.	Allir þeir sem setja efni inn á vefmiðla sveitarfélagsins, koma fram í fjölmiðlum eða tjá sig út á við í nafni sveitarfélagsins.	Aldrei lokið.					
Fræðsla fari fram á vegum Samtakanna78 í öllum stofnunum sveitarfélagsins.	Forstöðumenn stofnana. Árlega í samræmi við samning sveitarfélagsins við Samtökin78.	Árlega í samræmi við samning sveitarfélagsins við Samtökin78.		Hefur ekki farið fram árlega í öllum stofnunum. Þarf að bæta úr			
Endurskoðun mannauðsstefnu Húnaþings vestra Launagreining framkvæmd reglulega til að tryggja að kynbundinn launamunur sé ekki til staðar.	Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn stofnana.	Fyrir lok annars ársfjórðungs 2024.		Lauk í des 2024			
Viðhald jafnlaunavottunar.	Sviðsstjóri fjármála- og stjórnsýslusviðs.	Í tengslum við árlegar úttektir jafnlaunavottunar.					
Ráðningar skulu vera samkvæmt stjórnsýslulögum, jafnréttislögum, öðrum þeim gildandi lögum sem varða ráðningar og gildandi reglum og samþykktum sveitarfélagsins.	Sviðsstjóri fjármála- og stjórnsýslusviðs.	Árlega.					
	Sá sem ber ábyrgð á ráðningunni.	Alltaf þegar störf eru laus til umsóknar.					

Í starfsauglýsingum kemur fram hvatning um að öll kyn sækji um störf.	Sá sem ber ábyrgð á ráðningunni.	Alltaf þegar störf eru laus til umsóknar.		Athylgi var vakin á þessum lið sérstaklega í pósti til stjórnenda haust 2025.
Árlegar tölfraeðiupplýsingar á samsetningu vinnuafsts sveitarfélagsins með tilliti til kyns og aldurs og annarra aðgengilegra breyta.	Launafulltrúi.	Í samhengi við ársreikning ár hvert.		Fyrst 2025
Starfsfólk sækir starfsþróun samkvæmt starfsþróunaráætlun vinnustaðar sem byggir á verkefnum og vaxtarþörf starfsfólks óháð kyni, aldri eða öðrum breytum eftir atvikum.	Sviðsstjórar og forstöðumenn viðkomandi stofnana í samræmi við úttekt Farskólans og verkefnið Fræðslustjóri að láni.	Árlega eða eftir þörfum.		
Starfsfólki gefinn kostur á mismunandi starfshlutfalli og sveigjanlegum vinnutíma ef þess er nokkur kostur með tilliti til kjarasamninga, verkefna viðkomandi starfsmanns, aðstæðna og fjárheimilda hverju sinni.	Sviðsstjórar og forstöðumenn viðkomandi stofnana.	Aldrei lokið.		
Forráðamenn/foreldrar hvattir til að nýta/taka til jafns fæðingar- og foreldraorlof og heimaveru vegna veikinda barna.	Sviðsstjórar og forstöðumenn viðkomandi stofnana.	Aldrei lokið.		
Verklag og leiðbeiningar um viðbrögð við kynbundinni og kynferðislegri áreitni, kynbundnu ofbeldi g hverskyns ofbeldi skulu vera til staðar og aðgengilegar á starfsmannavef Húnaþings vestra.	Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn viðkomandi stofnana.	Aldrei lokið.		Áætlun uppfærð 2024
Hvers kyns ofbeldi er aldrei liðið í stofnunum sveitarfélagsins.	Allt starfsfólk.	Aldrei lokið.		
Reglubundin fræðsla um kynhneigð, kynvitund og málefni hinsegin fólks í samræmi við samning við Samtökin78.	Forstöðumenn	Í samræmi við samning við Samtökin78.		Hefur ekki farið fram reglulega. Þarf að bæta úr og skoða endurnýjun á samningi við Samtökin 78
Á öllum skólastigum skulu nemendur hljóta fræðslu um mannréttindamál þar sem þeir eru virkir þátttakendur.	Sviðsstjóri			
Mannréttindafræðslu fylgi umræður um viðfangsefnið og skapandi verkefni.	fjölskyldusviðs og skólastjórnmendur.	Aldrei lokið.		
Kennslu- og námsgögn yfirfarin markvisst þannig að ekki sé mismunað á grundvelli kyns, kynhneigðar, - tjáningar, - vitundar eða - einkenna, aldurs, trúar, þjóðernis eða fótlnar.	Skólastjórnmendur.	Aldrei lokið.		
Unnið verði að forgangsmarkmiðum menntastefnu Húnaþings vestra um lýðræði og mannréttindi.	Sviðsstjóri fjölskyldusviðs og skólastjórnmendur.	Aldrei lokið.		
Unnið verði að forgangsmarkmiðum menntastefnu Húnaþings vestra um jafnrétti.	Sviðsstjóri fjölskyldusviðs og skólastjórnmendur.	Aldrei lokið.		
Reglubundin fræðsla um kynhneigð, kynvitund og málefni hinsegin fólks í samræmi við samning við Samtökin78.	Sviðsstjóri fjölskyldusviðs og skólastjórnmendur.	Á gildistíma samningsins.		Hefur ekki farið fram reglulega. Þarf að bæta úr og skoða endurnýjun á samningi við Samtökin 78
Þátttaka nemenda í verkefninu barnvænt sveitarfélag.	Verkefnisstjóri verkefnisins og stýrihópur.	Fyrir lok árs 2024.		Nemendur eru þátttakendur í stýrihópi.
Öllum börnum frá 12 mánaða aldri stendur til boða leikskólapláss eða dagvistunarúrræði þar til lögbundin skólaganga hefst.	Sveitarstjórn, sveitarstjóri, sviðsstjóri fjölskyldusviðs og skólastjóri leikskóla.	Aldrei lokið.		
Aðstaða grunn- og leikskóla henti þörfum ólíkra hópa nemenda. M.a. með því að koma upp búningaðstöðu í íþróttamiðstöð fyrir kynsegin börn og ókyngreindum snyrtingum í skólabýggingum sveitarfélagsins.	Sveitarstjóri, sviðsstjóri fjölskyldusviðs, íþrótt- og tómstundafulltrúi og rekstrarstjóri.	Fyrir mitt ár 2025.		

Styrktarsamningar sveitarfélagsins við íþróttafélög innihaldi ákvæði um samþættingu mannréttindasjónarmiða og hvernig öryggi iðkenda sé tryggt.	Sviðsstjóri fjölskyldusviðs og íþrótt- og tómstundafulltrúi.	Þegar samningar eru endurnýjaðir. Árlega í samræmi við samning við Samtökin 78 á sama tíma og fræðsla fyrir nemendur og kennara í grunn- og leikskóla.		Hefur ekki farið fram reglulega. Þarf að bæta úr og skoða endurnýjun á samningi við Samtökin 78
Reglubundin fræðsla til starfsmanna íþróttafélaga um kynhneigð, kynvitund og málefni hinsegin fólks í samræmi við samning við Samtökin 78.	Sviðsstjóri fjölskyldusviðs. Sviðsstjóri fjölskyldusviðs og íþrótt- og tómastundafulltrúi.	Sviðsstjóri fjármála- og stjórnsýslusviðs.		
Styrktarsamningar sveitarfélagsins við íþróttafélög innihaldi ákvæði um jafnrétti og bann við mismunun. Hvatning til nýtingar frístundakorts með auglýsingum á vefmiðlum sveitarfélagsins.	Sviðsstjóri fjármála- og stjórnsýslusviðs.	Við lok hvers árs þegar frestur til að nýta frístundakort er liðinn.		Í starfsáætlun byggðarráðs fyrir árið 2026 kemur fram að greiningin verður lögð fyrir til kynningar í janúar.
Nýting frístundakorts greind eftir kyni og aldri.	Sveitarstjóri tryggir við yfirllestur samninga að gerð sé grein fyrir skyldum félaga í samningnum.	Þegar samningar eru endurnýjaðir.		
Þeir aðilar sem hafa fasta styrktarsamninga við sveitarfélagið skulu gæta jafnréttissjónarmiða við skipan í nefndir, ráð og stjórnir og í sarfi sínu almennt.	Sveitarstjóri, sviðsstjóri fjölskyldusviðs og rekstrarstjóri.			
Hugað sé að hinsegin iðkendum í íþrótt- og tómstundastarfi og tryggt að aðstaða og nálgun henti þeim.	Forsvarsmenn íþróttafélaga og tómstundastarfs.	Fyrir mitt ár 2025.		Ekki verið gert þarf að bæta úr.
Skilgreining gilda starfsmanna sveitarfélagsins og þjónustu-loforðs þeirra til „viðskiptavina“ á starfsdegi með öllu starfsfólki sveitarfélagsins.	Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn.	Fyrir lok árs 2024.		
Reglubundin fræðsla til starfsmanna um kynhneigð, kynvitund og málefni hinsegin fólks í samræmi við samning við Samtökin 78.	Sveitarstjóri, sviðsstjórar og forstöðumenn.	Árlega á sama tíma og fræðsla fyrir nemendur og kennara í grunn- og leikskóla.		Hefur ekki farið fram reglulega. Þarf að bæta úr og skoða endurnýjun á samningi við Samtökin 78
Innleiðing barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna með verkefninu Barnvænt sveitarfélag.	Verkefnisstjóri og stýrihópur.	Fyrir lok árs 2025		Stýrihópur starfandi og vinnur samhliða að innleiðingu heimsmarkmiða og heilsuefandi sveitarfélag.
Tryggja nægilega þjónustu við aldraða og öryrkja í sveitarfélaginu og að þeir eigi kost á að búa á heimili sínu eins lengi og unnt er.	Sviðsstjóri fjölskyldusviðs. Sveitarstjóri tryggir við yfirllestur samninga að gerð sé grein fyrir skyldum félaga í samningnum.	Aldrei lokið.		
Þau félög sem hafa fasta styrktarsamninga við Húnaþing vestra skulu við skipan í nefndir, ráð og stjórnir gæta þess að hlutfall kynjanna sé sem jafnast og ekki undir 40% þegar um fleiri en þrjá fulltrúa er að ræða.	Sveitarstjóri, sviðsstjórar, rekstrarstjóri, verkefnisstjóri umhverfismála og aðrir	Þegar samningar eru endurnýjaðir.		
Í útboðsauglýsingum komi fram ákvæði um virðingu fyrir mannréttindum, kjarasamningum o.s.frv. eftir því sem við á.	Þeir sem auglýsa verk fyrir hönd sveitarfélagsins.	Þegar verk eru auglýst.		
Stöðumat aðgerða jafnréttisáætlunar lagt fyrir byggðarráð.	Sveitarstjóri	Lokið í desember ár hvert.		

Spurningakönnun lögð fyrir starfsmenn þar sem leitað er eftir sjónarmiðum sem taka ætti tillit til í jafnréttisáætlun og/eða á stöðu verkefna. Sveitarstjóri
Endurskoðun stefnu og tillaga að breytingum á aðgerðaáætlun unnin á grundvelli stöðumats, kannana og árangurs. Sveitarstjóri

Lokið í desember ár hvert.

Lokið í janúar ár hvert.

Spurt var um jafnrétti í könnuninni sveitarfélag ársins og var niðurstaða mjög góð. Kallað eftir athugasemdum í nóv 2025